

Huvudman

Dals-Eds kommun
kommun@dalsed.se

Ärendet

Tillsyn av Utsiktens gymnasieskola i Dals-Eds kommun.

Beslutet i korthet

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Utsiktens gymnasieskola följer gällande bestämmelser inom bedömningsområdena Undervisning och lärarande, Extra anpassningar och särskilt stöd, Bedömning och betygsättning, Introduktionsprogram samt Styrning och ledning.

Skolinspektionen besökte Utsiktens gymnasieskola den 14-15 september och genomförde lektionsobservationer samt intervjuer med elever, lärare, elevhälsan och rektorn. Som en del av tillsynen har Skolinspektionen även granskat dokumentation av bland annat betygskatalog, åtgärdsprogram, scheman och timplan. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Beslut

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Dals-Eds kommun en anmärkning avseende brist som rör huvudmannens ansvarstagande för att elever på introduktionsprogram får sin garanterade undervisningstid. Dals-Eds kommun ska senast den **2023-04-28** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Motivering av beslutet

Anmärkning

Garanterad undervisningstid för elever på introduktionsprogram

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av scheman för ett antal elever som går introduktionsprogram med inriktningen individuellt alternativ. Vid granskning av dessa framgår att den schemalagda undervisningstiden per vecka är cirka 18 timmar, vilket understiger författningarnas minimikrav om 23 timmars undervisning för heltidsstudier. Elever på introduktionsprogram uppger under intervju att alla deras skoldagar börjar kl. 08.30 och slutar cirka 14.00. Vidare bekräftar eleverna att de scheman som Skolinspektionen tagit del av gäller.

Lärare och elevhälsopersonal berättar under intervju att de är medvetna om att eleverna som läser introduktionsprogram får mindre undervisningstid än 23 timmar i veckan men att det finns goda skäl till detta. I samband med att elever börjar på introduktionsprogram har elevhälsan och lärare samtal med varje elev och vårdnadshavare samt tar del av dokumentation från överlämnande grundskola. Utifrån den information som då framkommer om elevernas stödbehov och tidigare skolnärvaro menar lärare och elevhälsan att den nuvarande mängden undervisning är i linje med vad eleverna orkar med under en skolvecka. Rektorn uppger under intervju att de scheman Skolinspektionen tagit del av gäller och att han eller huvudmannen inte fattat beslut för respektive elev om minskad undervisningstid.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska utbildningen på introduktionsprogram bedrivas i en omfattning som motsvarar heltidsstudier. Eleverna har enligt skollagen rätt till i genomsnitt minst 23 timmars undervisning i veckan (garanterad undervisningstid). Utbildningens omfattning får dock minskas för en elev som begär det om huvudmannen bedömer att det finns särskilda skäl. I förarbetena till bestämmelsen om heltidsstudier angav regeringen att utbildningen till sin omfattning bör vara likvärdig med utbildningar på nationella program (prop. 2009/10:165 s. 455). Regeringen har därefter i förarbetena till nu gällande lagstiftning påtalat att det finns starka likvärdighets skäl som talar för att en reglering av den garanterade undervisningstiden för elever som läser på introduktionsprogram bör införas i skollagen. Elevers rätt till heltidsstudier på introduktionsprogram ska därför enligt förarbetena förtydligas så att eleven har rätt till minst 23 timmar garanterad undervisningstid i veckan (prop. 2017/18:183, s. 91-92).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att rektorn inte säkerställer att eleverna på introduktionsprogram får en utbildning som bedrivs i en omfattning som motsvarar heltidsstudier. Bedömningen grundas på det faktum att eleverna får cirka 18 timmars

undervisning i veckan, vilket understiger den garanterade undervisningstiden om 23 timmar.

Huvudmannen har genom beslut möjlighet att minska utbildningens omfattning om det vid en bedömning av en elevs studiesituation framkommer att det föreligger särskilda att göra avsteg från den garanterade undervisningstiden. I utredningen har det framkommit att elevhälsan och lärare förefaller ha ett brett underlag med information om elevernas stödbehov och i vilken utsträckning respektive elev har möjlighet att delta i undervisningen. Sådan information skulle kunna ligga till grund för en bedömning av om det finns särskilda skäl för respektive elev att frånga kravet om den garanterade undervisningstiden. Av utredningen framkommer det dock att huvudmannen, eller den som huvudmannen eventuellt delegerat till, inte gjort en bedömning av om det finns särskilda skäl för minskning av undervisningstiden för var och en av dessa elever för att därefter eventuellt fatta beslut om minskning av undervisningstiden.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Dals-Eds kommuns verksamhet vid Utsiktens gymnasieskola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller garanterad undervisningstid på introduktionsprogram. Att minska undervisningstiden så att den understiger den garanterade undervisningstiden, utan att huvudmannen fattar ett beslut utifrån särskilda skäl för respektive elev, strider mot författningarnas krav. Skolinspektionen tilldelar därför Dals-Eds kommun en anmärkning och förutsätter att huvudmannen vidtar åtgärder för att avhjälpa bristen.

Områden utan konstaterade brister

Undervisning och lärande

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Som angetts ovan har Skolinspektionen genomfört tillsyn av rektors ansvarstagande för att bestämmelserna inom bedömningsområdet Undervisning och lärande följs. Inom bedömningsområdet har Skolinspektionen granskat om *undervisningen bedrivs under ledning av lärare om eleverna ges undervisning av behöriga och legitimerade lärare (om inte huvudmannen har rätt att tillämpa en undantagsregel) samt om eleverna ges sin garanterade undervisningstid samt om undervisningen följer och omfattar aktuellt ämnes syfte samt det centrala innehållet i kursen.*

Skolinspektionen har utrett dessa områden genom granskning av timplan, scheman, lärarförteckning samt genomfört lektionsobservationer och intervjuer med elever, lärare, elevhälsa och rektor.

Rättslig reglering

Undervisningen bedrivs under ledning av lärare. Närmare beskrivning ges i 1 kap. 3 § och 2 kap. 15 § skollagen.

Eleverna ges undervisning av behöriga och legitimerade lärare, om inte huvudmannen har rätt att tillämpa en undantagsregel. Närmare beskrivning ges i 2 kap. 13, 17–18 §§, 21 kap. 11 § och 22 kap. 10 § skollagen.

Eleverna ges sin garanterade undervisningstid. Närmare beskrivning ges i 16 kap 17–18 §§, 17 kap. 6 §, 17 a kap. 8 §, 22 kap. 3 § skollagen samt 4 kap. 22–23 §§, 9 kap. 6 § gymnasieförordningen och 4 kap. 18 § förordningen [2014:854] om vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år och statsbidrag för sådan utbildning.

Undervisningen följer och omfattar aktuellt ämnes syfte samt det centrala innehållet i kursen. Närmare beskrivning ges i 16 kap. 21 § och 17 a kap. 11–12 §§ skollagen och 1 kap. 3 a och 4–5 §§ gymnasieförordningen, 2 kap. 2 § och 4 kap. 3–4 §§ förordningen [2014:854] om vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år och statsbidrag för sådan utbildning och förordning [SKOLFS 2010:261] om ämnesplaner för de gymnasiegemensamma ämnena, samt Skolverkets föreskrifter om ämnesplaner.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer att Dals-Eds kommun brister i att följa kraven angående garanterad undervisningstid och möjligheten att göra avsteg ifrån densamma, vilket redovisats ovan. För övriga granskade delar av bedömningsområdet Undervisning och lärande har inte annat framkommit än att verksamheten vid Utsiktens gymnasieskola uppfyller författningarnas krav. Ärendet ska därför avslutas i dessa delar.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Utsiktens gymnasieskolas arbete med extra anpassningar och särskilt stöd. Tillsynen har genomförts genom att granska åtgärdsprogram, samt intervjua elever, lärare, elevhälsan och rektorn.

Rättslig reglering

Om en lärare befarar att en elev inte kommer nå kunskapskraven ska eleven ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Närmare beskrivning ges i (3 kap. 5 § skollagen).

Om en lärare, trots extra anpassningar av den ordinarie undervisningen, befarar att en elev inte kommer nå kunskapskraven ska de anmäla detta till rektorn. Närmare beskrivning ges i (3 kap. 7 § skollagen).

För varje sådan anmälan ansvarar rektorn för att starta en utredning av elevens behov av särskilt stöd. Rektorn ansvarar också för att starta en sådan utredning om en elev uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Närmare beskrivning ges i (3 kap. 7 § skollagen).

Vid en utredning av en elevs behov av särskilt stöd ska samråd ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövt. Närmare beskrivning ges i (3 kap. 7 § skollagen).

Efter varje utredning av en elevs behov av särskilt stöd ska rektorn fatta beslut om att utarbeta åtgärdsprogram eller besluta att inte utarbeta ett åtgärdsprogram. Elevens och elevens vårdnadshavare ska underrättas om det fullständiga innehållet i beslutet och hur det går till att överklaga beslutet till Skolväsendets överklagandenämnd. Närmare beskrivning ges i (3 kap. 9 §, 2 kap. 10 §, 29 kap. 10 § skollagen och 33 § förvaltningslagen).

Av ett åtgärdsprogram ska elevens behov av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Det ska även framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Närmare beskrivning ges i (3 kap. 9 § skollagen).

De elever som behöver det ges studiehandledning på modersmålet. Närmare beskrivning ges i (9 kap. 9 § gymnasieförordningen).

Huvudmannen informerar eleverna under vilka förutsättningar de har rätt att gå om en kurs. Rektorn beslutar om och möjliggör att gå om kurser för de elever som önskar och har rätt till det. Närmare beskrivning ges i (9 kap. 1 och 5 §§ gymnasieförordningen samt Lgy 11, 1. Skolans värdegrund och uppgifter, Rättigheter och skyldigheter).

Skolinspektionens bedömning

I intervjuer med ovan nämnda personer, samt vid granskning av åtgärdsprogram, framkommer att rektorn ser till att skolan följer författningarnas krav rörande extra anpassningar och särskilt stöd. Detta då tillsynen bland annat visar att elever med behov av stöd i form av extra anpassningar ges sådant stöd, att särskilda stödbehov utreds och att rektorn fattar beslut om särskilt stöd och ansvarar för att åtgärdsprogram utarbetas om det efter utredning framkommer att elever är i behov av sådant stöd. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Introduktionsprogram

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av om huvudmannen och rektorn tar ansvar för att introduktionsprogram vid Utsiktens gymnasieskola är utformade i enlighet med författningarnas krav. Tillsynen av dessa delar har genomförts genom att dels granska planen för utbildning och ett urval av individuella studieplaner, dels intervjua elever, lärare och rektorn.

Rättslig reglering

Utbildningen på ett introduktionsprogram har det innehåll som författningarna reglerar. Se närmare under 6 kap. 4–8 §§ gymnasieförordningen.

Utbildningen på ett introduktionsprogram följer en plan för utbildningen som beslutats av huvudmannen. För varje elev ska det upprättas en individuell studieplan. Se närmare under 17 kap. 7 § skollagen och 1 kap. 7 § gymnasieförordningen.

Skolinspektionens bedömning

Vid granskning av dokumentation samt i intervjuer med berörda grupper framkommer inte annat än att utbildningen på introduktionsprogram bedrivs i enlighet med kraven. Detta då den följer en av huvudmannen beslutad plan för utbildningen och innehåller det som författningarna reglerar. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Bedömning och betygsättning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av om Utsiktens gymnasieskolas arbete med betygsättning. Detta har skett genom att granska betygsutdrag, betygs katalog och individuella studieplaner samt intervjua elever, lärare och rektorn.

Rättslig reglering

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras om elevens utveckling genom utvecklingssamtal. Se närmare under 15 kap. 20 § skollagen, Lgy 11, 2.5 Bedömning och betyg.

Betyg ska sättas på varje avslutad kurs och efter genomfört gymnasiearbete. Se närmare under 3 kap. 14 §, 15 kap. 22 § skollagen.

Betyg på kurs ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Se närmare under 3 kap. 14 och 16 §§ skollagen och 8 kap. 1 a–d §§ gymnasieförordningen och 7 kap. 2–5 §§ förordningen [2014:854] om vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år och statsbidrag för sådan utbildning.

Beslut om betyg ska dokumenteras i en betygs katalog. Se närmare under 8 kap. 8–9 §§ gymnasieförordningen, Skolverkets föreskrifter [SKOLFS 2011:123] om betygs katalog och 7 kap. 8–9 §§ förordningen [2014:854] om vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år och statsbidrag för sådan utbildning.

Betyg ska sättas i relation till kunskapskraven. Läraren ska vid betygssättningen utnyttja all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till de nationella kunskapskraven i varje kurs och allsidigt utvärdera varje elevs kunskaper. Se närmare under 15 kap. 24–25, 26–27 §§ skollagen, 8 kap. 2 § gymnasieförordningen, 7 kap. 7 § förordningen [2014:854] om vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år och statsbidrag för sådan utbildning och Lgy 11, 2.5 Bedömning och betyg, förordning [SKOLFS 2010:261] om ämnesplaner för de gymnasiegemensamma ämnena samt Skolverkets föreskrifter om ämnesplaner.

Skolinspektionens bedömning

Vid granskning av betygs katalogen och intervju med lärare och rektorn framkommer att betyg sätts i enlighet med författningarnas krav. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Styrning och ledning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av bedömningsområdet Styrningen och ledningen vid Utsiktens gymnasieskola och inriktat tillsynen inom detta område mot att granska om rektorn följer författningarnas krav vid beslut om sin enhets inre organisation och vid delegering av beslut samt om huvudmannen ser till att den som anställs som rektorn har gått, eller går, den statliga rektorsutbildningen. Granskningen har skett genom intervju med rektorn och lärarna samt granskning av dokumentation från huvudmannen.

Rättslig reglering

Huvudmannen ser till att rektorer som anställs vid skolenheterna har gått särskild befattningsutbildning, eller utbildning som kan jämföras med denna, inom fyra år efter tillträdesdagen. Se närmare under 2 kap. 12 § skollagen.

Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och delegerar enskilda ledningsuppgifter och beslut endast utifrån de förutsättningar som anges i skollagen. Se närmare under 2 kap. 10 § skollagen.

Skolinspektionens bedömning

I dokumentation från huvudmannen, samt i intervjuer med rektorn och lärarna, framkommer att huvudmannen sett till att rektorn beslutar om sin skolenhets inre organisation och endast delegerar uppgifter och beslut i enlighet med de möjligheter som ges för detta i författningarna. Vidare framkommer att huvudmannen ser till att kravet om att den som anställs som rektorn går, eller har gått, särskild befattningsutbildning. Detta då rektorn vid tiden för tillsynen går den statliga rektorsutbildningen. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Helena Boëthius

Beslutsfattare

Signerat av: Helena Boëthius

Helena Boëthius

Enhetschef

X Daniel Talje

Föredragande

Signerat av: Daniel Talje

Daniel Talje

Föredragande

I ärendets slutliga handläggning har även regionsstabsjuristen Johan Kylenfelt samt utredarna Matilda Nordh och Benjamin Faghieh medverkat.